

[...]

28.247/II/PN

RC/MM

Mijnheer de Minister,

Op 1 november 1996 werd bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht een klacht ingediend tegen het feit dat de afdeling "Klinische biologie" van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie (IHE) aan laboratoria voor klinische biologie uit het eentalig Nederlandse taalgebied systematisch tweetalig documenten stuurt. Soms zijn die documenten zelfs uitsluitend in het Engels gesteld.

*

* *

Er werden u betreffende het voorwerp van de klacht inlichtingen gevraagd.

Op 14 maart 1996 deelde u het volgende mee:

"De afdeling klinische biologie van het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid - [...] is belast met de organisatie van de externe kwaliteitsevaluatie in klinische laboratoria. Voor de deelname aan deze evaluaties moeten de laboratoria bijdragen betalen. Deze bijdragen moeten dienen om de onkosten verbonden aan de evaluaties te financieren.

Betreffende het taalgebruik zijn de relaties met de laboratoria gebaseerd op volgende gebruikscodes.

2.

1. Voor de verplichte enquêtes opgelegd door het erkenningsbesluit van 12.11.93.

Alle omzendbrieven, instructies en antwoordformulieren worden opgesteld in het Nederlands en het Frans. Er zijn gelukkigerwijze geen laboratoria die hun briefwisseling voeren in het Duits. Omwille van praktische overwegingen worden sommige brieven gedrukt in recto-verso met een Franstalige en een Nederlandstalige

versie. Daarenboven zijn in Brussel verschillende laboratoria die vragen om informatie te krijgen in beide landstalen omdat zij beschikken over zowel Franstalig als Nederlandstalig personeel.

Voor de verwerking van de resultaten worden aan laboratoria inlichtingen gevraagd i.v.m. de gebruikte kits, methoden, apparatuur.

Het betreft hier uitsluitend technische gegevens waarvoor de laboratoria ook in hun dagelijks gebruik een beroep kunnen doen op informatie van fabrikanten. Deze gegevens zijn in de meeste gevallen noch in het Nederlands, noch in het Frans beschikbaar. Voor het opvragen van dit soort informatie wordt meestal gebruik gemaakt van Engelstalige terminologie om volgende redenen:

- het encoderen van resultaten geeft aanleiding tot fouten door een andere alfabetische volgorde in het Frans en het Nederlands.
 - vertalingen van termen geven aanleiding tot begripsverwarring en zijn in het Engels ondubbelzinnig begrepen door iedereen.
- vb.: in het Frans: ACE: antigène carcinoembryonnaire is algemeen bekend als CEA (carnico embryonic antigen); terwijl ACE algemeen gebruikt wordt voor angiotensine convertende enzyme.
- de informatie is onderhevig aan snelle wijzigingen en vraagt een voortdurende bijwerking. Het bijwerken van twee bestanden (in het Frans en het Nederlands) is te tijdrovend en geeft aanleiding tot fouten, wat dus niet compatibel is met de principes zelf van kwaliteit.

Deze werkwijze wordt gevolgd in tal van niet-Engelssprekende landen die ook betrokken zijn bij de organisatie van externe kwaliteitsevaluatie in klinische laboratoria.

In sommige gevallen ontvangen de deelnemers ook rapporten in de Engelse taal wanneer het gaat om bijkomende informatie onder de vorm van multinationale rapporten waarin resultaten zijn opgenomen van verschillende landen.

Alle andere rapporten zijn tot op heden volledig in het Frans en het Nederlands opgesteld geworden, niettegenstaande deze werkwijze een aanzienlijke vertraging teweeg brengt in de rapporteringstijd ten gevolge van vertaalwerk.

3.

2. Betreffende vrijwillige experimentele enquêtes waaraan laboratoria niet verplicht worden deel te nemen worden er ook antwoordformulieren en rapporten in het Engels gebruikt. De deelnemers aan deze programma's zijn hiervan op de hoogte gesteld. Vele van deze rapporten worden ook internationaal verspreid.

De bijlagen aan de klacht zijn een duidelijke weerspiegeling van de vermelde werkwijze:

De omzendbrief heeft betrekking op een vrijwillige evaluatie. De laboratoria werden in kennis gesteld van een nieuw initiatief. De brief werd opgesteld in het Frans en het Nederlands maar werd gemakshalve recto-verso afgedrukt zodat voor alle laboratoria dezelfde brief kon worden gebruikt.

Het antwoordformulier voor de evaluatie van eiwit in urine is opgesteld geworden in het Frans en het Nederlands. De versozijde van deze formulieren bevat de codering van de methoden in het Engels."

*

*

*

De VCT is van mening dat het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie een centrale dienst is waarvan de werkkring het hele land bestrijkt en dus onderworpen is aan artikel 41, §§ 1 en 2. Die bepalen wat volgt:

§ 1. In hun betrekkingen met de particulieren gebruiken de centrale diensten die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

§ 2. Aan de private bedrijven, die gevestigd zijn in een gemeente zonder speciale regeling uit het Nederlandse of uit het Franse taalgebied wordt echter in de taal van dat gebied geantwoord.

Aangezien het verzoek waarvan sprake betrekking heeft op bedrijven die in het Nederlandse taalgebied zijn gevestigd, moeten de documenten die deze bedrijven van het IHE ontvangen, eentalig Nederlands zijn.

Het eerste deel van de klacht is dus ontvankelijk en gegrond.

Wat het sturen van uitsluitend in het Engels gestelde documenten betreft, is, volgens de rechtspraak van de VCT, het gebruik van het Engels slechts verantwoord voor specifieke technische termen, die afgestemd zijn op het ambt en waarvoor er geen enkele tegenhanger bestaat in de landstalen. Uit de stukken die bij de klacht zijn gevoegd, evenals uit de documenten die u ons hebt meegedeeld, blijkt dat het gaat om:

- vrijwillige experimentele onderzoeken waaraan de laboratoria niet verplicht zijn deel te nemen;
- tal van verslagen die internationaal worden verspreid;
- formulieren voor de evaluatie van eiwit in urine waarvan de versozijde de codering van de methodes in het Engels bevat.

De VCT oordeelt dat het niet strijdig is met de geest van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) dat medische verslagen die internationaal worden verspreid, in het Engels worden gesteld of dat Engelstalige wetenschappelijke benamingen worden gebruikt.

Het tweede deel van de klacht is dus ontvankelijk maar niet gegrond.

De VCT verzoekt u haar het gevolg mee te delen dat aan dit advies wordt gegeven.

Met de meeste hoogachting,

De Voorzitter,

[...]